

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 176 (XX) — Nr. 354

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 8 mai 2008

SUMAR

	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 425 din 10 aprilie 2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. II alin. (2) din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004	2-5		
Decizia nr. 426 din 10 aprilie 2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. II alin. (2) și art. III din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004	5-8		
Decizia nr. 438 din 15 aprilie 2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 alin. 1 lit. a) teza întâi din Codul penal și art. 378 alin. 1 ¹ din Codul de procedură penală	8-10		
Decizia nr. 439 din 15 aprilie 2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 63 din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România	11-12		
		Decizia nr. 449 din 15 aprilie 2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 48 alin. (2) și (3) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989	13-14
		HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
		460. — Hotărâre privind numirea domnului Györke Zoltán în funcția publică de subprefect al județului Cluj	14
		461. — Hotărâre privind exercitarea, cu caracter temporar, a funcției publice de subprefect al județului Mehedinți de către domnul Tuțu Dumitru Octavian	15
		462. — Hotărâre privind suspendarea, la cerere, din funcția publică de subprefect al județului Prahova	15
		463. — Hotărâre privind încetarea exercitării funcției publice de subprefect al județului Ialomița de către domnul Dumitru Ion	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 425**

din 10 aprilie 2008

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. II alin. (2) din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocar	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Augustin Zegrean	— judecător
Ion Tiucă	— procuror
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. II alin. (2) din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004. Excepția a format obiectul a 4 dosare ale Curții Constituționale, înregistrate sub nr. 1.503D/2007, nr. 1.553D/2007, nr. 1.655D/2007 și nr. 1.667D/2007, și a fost ridicată de Centrul de Cercetări și Asistență Medicală din Șimleul Silvaniei în Dosarul nr. 501/33/2007 al Curții de Apel Târgu Mureș — Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal, respectiv din oficiu de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal în Dosarul său nr. 3.702/57/2006 și de Curtea de Apel Brașov — Secția de contencios administrativ și fiscal în dosarele sale nr. 1.391/CA/64/2007 și nr. 743/64/2007.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 13 martie 2008, când aceste cauze au fost conexe, astfel cum rezultă din încheierea de la acea dată, iar Curtea, în urma deliberărilor, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 18 martie 2008 și apoi pentru data de 10 aprilie 2008.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

Prin încheierile din 27 septembrie 2007, 26 octombrie 2007 și din 12 noiembrie 2007, pronunțate în dosarele nr. 501/33/2007, nr. 3.702/57/2006 și, respectiv, nr. 1.391/CA/64/2007 și nr. 743/64/2007, **Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal, Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și, respectiv, Curtea de Apel Brașov — Secția de contencios administrativ și fiscal au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, respectiv a dispozițiilor art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. II alin. (2) din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004.**

Excepțiile au fost ridicate de Centrul de Cercetări și Asistență Medicală din Șimleul Silvaniei, respectiv din oficiu de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și Curtea de Apel Brașov — Secția de contencios administrativ și fiscal în cauze de contencios administrativ având ca obiect soluționarea unor excepții de nelegalitate împotriva unor acte administrative, respectiv în cadrul unui recurs

împotriva unei sentințe civile prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, o excepție de nelegalitate.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul excepției referitoare la dispozițiile art. 4 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 — Centrul de Cercetări și Asistență Medicală din Șimleul Silvaniei — susține că aceste prevederi contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5), art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 21, art. 23 și ale art. 44. În esență, arată următoarele: textul de lege criticat nesocotește principiul neretroactivității legii, întrucât legalitatea actului administrativ poate fi cercetată oricând, indiferent de timpul scurs de la emiterea sa, ceea ce afectează securitatea raporturilor juridice stabilite până la momentul ridicării excepției de nelegalitate a acestuia; „înstituirea dreptului nelimitat de a formula excepții de nelegalitate face imposibilă respectarea prevederilor privind echitatea și soluționarea într-un termen rezonabil”; printre actele administrative ce pot fi anulate oricând se numără și „certIFICATELE de constatare generatoare de drepturi de proprietate”, fiind astfel încălcate prevederile art. 44 din Constituție privind garantarea proprietății private; imposibilitatea de a ataca încheierea prin care s-a dispus suspendarea judecării cauzei este contrară „principiului fundamental al controlului judiciar, menit a garanta promovarea dreptății, a înlătura erorile judiciare”, îngredind și accesul liber la justiție și încălcând dreptul părților la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și Curtea de Apel Brașov — Secția de contencios administrativ și fiscal, care au invocat din oficiu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și art. II alin. (2) din Legea nr. 262/2007, formulează critici de neconstituționalitate asemănătoare, privind încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 15 alin. (2) și art. 20 alin. (2), cu referire la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Comunităților Europene, precum și la art. 6 din Codul bunei administrații, aprobat prin Recomandarea CM/REC din 20 iunie 2007 a Consiliului de Miniștri al Uniunii Europene.

Se susține, în acest sens, că textele de lege criticate fac posibilă cenzurarea legalității unui act administrativ unilateral cu caracter individual emis anterior intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004, presupunând aplicarea retroactivă a prevederilor acestei legi în cazul unui raport juridic care s-a născut, și-a produs efectele și s-a consumat sub imperiul unei reglementări anterioare. Precizează că, astfel, este permisă „repunerea pe rolul instanțelor judecătorești, în mod repetitiv, fără limită în timp, a controlului de legalitate a unui act administrativ unilateral cu caracter individual, fie de către subiectul de drept determinat căruia i se adresează, fie de către terțe persoane, care însă au manifestat o atitudine pasivă prin neexercitarea în termenul legal, sub imperiul legii aplicabile, a acțiunii în anulare”. Apreciază că, prin posibilitatea atacării fără limită în timp a unui asemenea act, „se încalcă dreptul la un proces echitabil, cu componentele sale: dreptul la justiție și principiul securității

raporturilor juridice". În acest sens, precizează că, în „cauzele tip *Brumărescu contra României*”, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în mod constant că „prin neimpunerea unui termen înăuntru al căruia să poată fi exercitată acțiunea în anulare a unui act, se încalcă principiul securității raporturilor juridice, iar posibilitatea de a anula, fără limită în timp, o hotărâre definitivă, obligatorie și executată, reprezintă o înfrângere a dreptului la justiție”. De asemenea, pentru aceleași motive susține că textele de lege criticate contravin și prevederilor art. 6 din Codul bunei administrații, potrivit cărora administrațiile publice nu pot lua măsuri retroactive, în afara excepțiilor legal justificate, și nu pot aduce atingere drepturilor câștigate și situațiilor juridice legal constituite, decât în împrejurări urgente de interes public. În plus, arată că în mod constant Curtea de Justiție a Comunităților Europene a reținut, în ceea ce privește posibilitatea de invocare a excepției de nelegalitate a actelor instituțiilor comunitare, că, „atunci când partea îndreptățită să formuleze o acțiune în anulare împotriva unui act comunitar depășește termenul-limită pentru introducerea acestei acțiuni, trebuie să accepte faptul că i se va opune caracterul definitiv al actului respectiv și nu va mai putea solicita în instanță controlul de legalitate al actului respectiv nici chiar pe calea incidentă a excepției de nelegalitate”. În sfârșit, arată că, prin posibilitatea exercitării fără limită în timp a controlului de legalitate a unui act administrativ unilateral cu caracter individual emis anterior intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004 și după împlinirea termenului în care partea putea exercita acțiunea în anulare, poate avea drept consecință crearea unui „climat general de incertitudine și nesiguranță juridică”, așa cum a reținut Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza *Păduraru contra României*, 2005, cu referire la o situație similară.

Curtea de Apel Târgu Mureș, exprimându-și opinia în Dosarul nr. 1.503D/2007, în care Centrul de Cercetări și Asistență Medicală din Șimleul Silvaniei a invocat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, apreciază că aceasta este neîntemeiată.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Precizează că textele de lege criticate constituie norme procedurale, care sunt de imediată aplicare. Arată că „înstituirea posibilității examinării unui act administrativ individual în raport cu actul normativ în baza căruia a fost edictat apare ca o consacrare a dreptului de acces la justiție, imposibilitatea contestării unui astfel de act — care nu este supus controlului de neconstituționalitate — constituind un obstacol în calea exercitării efective a dreptului de acces la un tribunal”. În plus, precizează că „sunt asigurate premisele respectării rezonabilității duratei procesului”, întrucât excepția de nelegalitate se judecă cu celeritate.

Avocatul Poporului apreciază că prevederile art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, precum și cele ale art. II alin. (2) din Legea nr. 262/2007 sunt neconstituționale, întrucât încalcă principiul neretroactivității legii. În acest sens, precizează că posibilitatea atacării actelor administrative individuale pe calea excepției de nelegalitate, oricând, fără limită de timp, periclitează securitatea raporturilor juridice, întrucât eventuala admitere a acesteia produce efecte similare, ca întindere și conținut, cu anularea actului respectiv. Mai arată că „principiul securității actelor juridice presupune dreptul persoanelor de a nu fi surprinse de către autoritățile statului prin măsuri discreționare și abuzive îmbrăcate în forme juridice”.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului și dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004, modificate prin art. I pct. 5 din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 30 iulie 2007. De asemenea, obiectul excepției îl formează și prevederile art. II alin. (2) din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004. Textele de lege criticate au următoarea redactare:

— Art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004: „(1) *Legalitatea unui act administrativ unilateral cu caracter individual, indiferent de data emiterii acestuia, poate fi cercetată oricând în cadrul unui proces, pe cale de excepție, din oficiu sau la cererea părții interesate. În acest caz, instanța, constatând că de actul administrativ depinde soluționarea litigiului pe fond, sesizează, prin încheiere motivată, instanța de contencios administrativ competentă și suspendă cauza. Încheierea de sesizare a instanței de contencios administrativ nu este supusă niciunei căi de atac, iar încheierea prin care se respinge cererea de sesizare poate fi atacată odată cu fondul. Suspendarea cauzei nu se dispune în ipoteza în care instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de nelegalitate este instanța de contencios administrativ competentă să o soluționeze.*

(2) *Instanța de contencios administrativ se pronunță, după procedura de urgență, în ședință publică, cu citarea părților și a emitentului. În cazul în care excepția de nelegalitate vizează un act administrativ unilateral emis anterior intrării în vigoare a prezentei legi, cauzele de nelegalitate urmează a fi analizate prin raportare la dispozițiile legale în vigoare la momentul emiterii actului administrativ.”;*

— Art. II alin. (2) din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004: „(2) *Dispozițiile referitoare la excepția de nelegalitate și la garanțiile procesuale prevăzute de Legea nr. 554/2004, cu modificările ulterioare, se aplică și cauzelor aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a prezentei legi. Excepția de nelegalitate poate fi invocată și pentru actele administrative unilaterale emise anterior intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004, în forma sa inițială, cauzele de nelegalitate urmând a fi analizate prin raportare la dispozițiile legale în vigoare la momentul emiterii actului administrativ.”*

Textele constituționale pretins a fi încălcate sunt cele ale art. 1 alin. (5) care instituie obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, art. 15 alin. (2) care prevede că legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, art. 16 alin. (1) care consacră egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, art. 20 alin. (2) referitoare la principiul priorității tratatelor privitoare la drepturile omului, la care România este parte, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 23 referitoare la libertatea individuală și art. 44 privind dreptul de proprietate privată. De asemenea, au fost invocate prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea

drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul la un proces echitabil, sub aspectul principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la justiție, precum și ale art. 6 din Codul bunei administrații, aprobat prin Recomandarea CM/REC din 20 iunie 2007 a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei (și nu al statelor membre ale Uniunii Europene), care prevăd expres că administrațiile publice nu pot lua măsuri retroactive, în afara excepțiilor legal justificate, și nu pot aduce atingere drepturilor câștigate și situațiilor juridice legal constituite decât în împrejurări urgente de interes public.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că este neîntemeiată și urmează să o respingă, pentru următoarele considerente:

Excepția de nelegalitate, instituită prin art. 4 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, constituie un mijloc procedural prin care partea interesată poate contesta legalitatea unui act administrativ unilateral cu caracter individual de care partea adversă înțelege să se prevaleze pentru a-și demonstra pretențiile sau pentru a-și apăra ori valorifica un drept.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că, prin promovarea unei excepții de nelegalitate, oricând, fără limită în timp și indiferent de data emiterii actului administrativ, este afectată stabilitatea raporturilor juridice. Aceasta, deoarece poate fi desființat chiar și un act administrativ care a generat un raport juridic ale cărui efecte s-au produs și, eventual, s-au consumat, sub imperiul reglementărilor anterioare Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004.

Cu privire la această susținere, Curtea reține că principiul stabilității raporturilor juridice, deși nu este în mod expres consacrat de Constituția României, se deduce atât din prevederile art.1 alin. (3), potrivit cărora România este stat de drept, democratic și social, cât și din preambulul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa.

Acest principiu al stabilității raporturilor juridice nu poate implica însă promovarea unui drept prin intermediul unei ilegalități. Obținerea sau apărarea unui drept ori protejarea unui interes, chiar legitim, nu se poate fonda pe un act a cărui legalitate este îndoielnică și care nu ar putea fi dovedită altfel decât prin ridicarea excepției de nelegalitate. Contestarea pe cale incidentală a legalității, indiferent de data la care a fost emis actul administrativ, se justifică prin necesitatea exercitării unui control de legalitate fără de care soluția pronunțată de instanță riscă să fie fondată pe un act ilegal. Or, astfel ar fi zdruncinat însuși fundamentul statului de drept, căci ar fi posibil ca instanța de judecată să pronunțe, în numele legii, o hotărâre bazată pe un act încheiat cu încălcarea legii. Din această perspectivă, posibilitatea contestării legalității unui act administrativ unilateral cu caracter individual pe cale de excepție apare ca o modalitate de contracarare a efectelor principiului potrivit căruia *fraus omnia corrumpit*. Acesta este motivul pentru care nici nu a fost limitat în timp dreptul de a ridica o asemenea excepție.

De altfel, ideea pe care se întemeiază instituția excepției de nelegalitate se numără printre acele constante ale dreptului care au disciplinat gândirea juridică a sistemului de drept romano-germanic și care a fost consacrată prin maxima *quae temporalia sunt ad agendum perpetua sunt ad excipiendum*, a cărei semnificație este că cele ce sunt vremelnice pentru o acțiune juridică sunt permanente pentru constituirea excepției.

Tot cu referire la necesitatea asigurării stabilității raporturilor juridice, Curtea constată că atât prevederile art.4 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cât și cele ale art. 11 alin. (2) din Legea nr. 262/2007 nu au caracter retroactiv, întrucât, deși excepția de nelegalitate poate fi invocată și în ceea ce privește actele administrative emise anterior intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004, totuși, legalitatea acestora se examinează

în funcție de condițiile de validitate prevăzute de reglementările cuprinse în actele normative care erau în vigoare la momentul emiterii actului contestat, iar nu prin raportare la Legea nr. 554/2004. În plus, textele de lege criticate conțin norme de procedură care sunt de imediată aplicare, fără a se putea reține, așadar, pretinsul caracter retroactiv.

Se mai susține în critica de neconstituționalitate și contradicția față de dispozițiile art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, arătându-se în acest sens că „cetățenii care fac uz de procedura prevăzută la art. 4 din lege sunt privilegiați, întrucât, după ce au pierdut termenul de decădere de un an în care puteau cere anularea actului administrativ, pot oricând solicita constatarea nelegalității acestuia”. Curtea constată că nu poate fi reținută nici această critică. Interesul contestării legalității unui act administrativ unilateral cu caracter individual poate apărea în cadrul unei multitudini de litigii ale căror obiecte să aparțină unor materii diverse. De aceea, în practică este foarte posibil ca necesitatea examinării legalității unui asemenea act să se impună și după împlinirea termenului de exercitare a acțiunii în anularea actului. Din acest motiv, excepția de nelegalitate se constituie într-un mijloc eficient de apărare, justificat de înseși exigențele unui proces echitabil. Cum în materia contenciosului administrativ celeritatea este esențială, termenele de soluționare ale excepției de nelegalitate nu pot fi decât foarte scurte, așa că nu se poate reproșa derularea exagerată în timp a procesului, cu consecința încălcării principiului soluționării cauzelor într-un termen rezonabil, prevăzut la art. 21 alin. (3) din Constituție.

În plus, textul de lege criticat este în acord și cu dispozițiile art. 126 alin. (6) din Legea fundamentală, care garantează controlul actelor administrative pe calea contenciosului administrativ, întrucât prin intermediul excepției de nelegalitate chiar acest lucru se realizează în concret, prin extinderea posibilității controlului și asupra actelor a căror legalitate nu a fost contestată pe cale principală.

În ceea ce privește jurisprudența în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauzele de tip *Brumărescu*) și a Curții de Justiție a Comunităților Europene, invocată, Curtea constată că aceasta nu este pertinentă în cauză. Excepția de nelegalitate privește un act administrativ unilateral cu caracter individual, emis cu încălcarea dispozițiilor imperative sau dispozitive ale legii, și nu o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, constitutivă de drepturi. Principiul securității juridice este periclitat în situația repunerii în discuție a unor raporturi juridice bazate pe acte juridice legale sau pe hotărâri judecătorești emise în numele legii, și nu atunci când este revizuit un act administrativ unilateral cu caracter individual emis contra legii. Prin urmare, procedura invocării excepției de nelegalitate nu este contrară, ci vine chiar în ideea restabilirii echității, justiției și legalității ce trebuie să stea la temelia tuturor raporturilor juridice dintr-un stat de drept, iar un astfel de mijloc procedural nu poate fi contrar exigențelor impuse de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul la un proces echitabil, sub aspectul principiului securității raporturilor juridice și al dreptului la justiție.

Totodată, Curtea constată că prevederile art. 23, care consacră libertatea individuală, și ale art. 44 din Constituție, referitoare la dreptul de proprietate privată, invocate, nu au incidență în cauză. Nici art. 6 din Codul bunei administrații, aprobat prin Recomandarea CM/REC din 20 iunie 2007 a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei, invocat, prin raportare la art. 20 alin. (1) din Constituție, de instanțele de judecată în motivarea excepției, nu este incident în cauză. Acesta este un act juridic european cu caracter de recomandare și nu face parte din pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. II alin. (2) din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, excepție ridicată de Centrul de Cercetări și Asistență Medicală din Șimleul Silvaniei în Dosarul nr. 501/33/2007 al Curții de Apel Târgu Mureș — Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal, de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal, din oficiu, în Dosarul nr. 3.702/57/2006 și de Curtea de Apel Brașov — Secția de contencios administrativ și fiscal, de asemenea, din oficiu, în dosarele sale nr. 1.391/CA/64/2007 și nr. 743/64/2007.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 10 aprilie 2008.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Claudia-Margareta Krupenschi

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 426
din 10 aprilie 2008

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. II alin. (2) și art. III din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocar	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Simona Ricu	— procuror
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. II alin. (2) și art. III din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004. Excepția a format obiectul a 5 dosare ale Curții Constituționale, înregistrate sub nr. 1.726D/2007, nr. 1.730D/2007, nr. 11.784D/2007, nr. 1.785D/2007 și nr. 66D/2008, și a fost ridicată din oficiu de Curtea de Apel Brașov — Secția de contencios administrativ și fiscal în dosarele nr. 214/F/CA/2006 și nr. 1.347/64/2007, de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal în dosarele sale nr. 8.683/1/2007 și nr. 10.314/55/2006 (în această cauză, autor al excepției a fost și Societatea Comercială „Zed Invest” — S.R.L. din Arad) și de Curtea de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 1.468/57/2007.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 18 martie 2008, când aceste cauze au fost conexe, astfel cum rezultă din încheierea de la acea dată, iar Curtea, în urma deliberărilor, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 10 aprilie 2008.

Produs electronic destinat exclusiv informării gratuite a persoanelor fizice asupra actelor ce se publică în Monitorul Oficial al României

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

Prin încheierile din 19 noiembrie 2007, 27 noiembrie 2007, 9 noiembrie 2007 și 7 ianuarie 2008, pronunțate în dosarele nr. 1.347/64/2007, nr. 214/F/CA/2006, nr. 8.683/1/2007, nr. 10.314/55/2006 și nr. 1.468/57/2007, **Curtea de Apel Brașov — Secția de contencios administrativ și fiscal, Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și Curtea de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. II alin. (2) și art. III din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004.**

Excepțiile au fost ridicate din oficiu de instanțele de judecată menționate, precum și, în Dosarul nr. 10.314/55/2006 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal, de Societatea Comercială „Zed Invest” — S.R.L. din Arad, în cauze de contencios administrativ având ca obiect soluționarea unor excepții de nelegalitate împotriva unor acte administrative sau a unor recursuri declarate împotriva unor sentințe prin care au fost respinse, ca inadmisibile, excepțiile de nelegalitate.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, având un conținut asemănător, se susțin, în esență, următoarele:

Dispozițiile legale criticate, care permit invocarea excepției de nelegalitate și cu privire la actele administrative unilaterale cu caracter individual emise anterior intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004, contravin principiului neretroactivității legii civile,

consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție și principiului priorității aplicării reglementărilor internaționale, prevăzut de art. 20 alin. (2) din Legea fundamentală.

Astfel, în cazul unui raport juridic care s-a născut, și-a produs efectele și s-a consumat sub imperiul unei reglementări anterioare, se ajunge la aplicarea retroactivă a dispozițiilor Legii nr. 554/2004, deoarece la data emiterii actului administrativ atacat cu excepția de nelegalitate, această cale de atac nu era reglementată, părțile implicate având posibilitatea să solicite instanței de contencios administrativ cenzurarea acestuia în cadrul unei acțiuni în anulare, exercitată însă în condițiile legale în vigoare la data emiterii actului, referitoare la procedura de judecată — părți, termene, condiții, efecte.

Sub imperiul prevederilor legale criticate, părțile interesate au posibilitatea de a solicita instanțelor judecătorești, în mod repetitiv și nelimitat în timp, controlul de legalitate a acestui act. De această nouă cale de atac beneficiază și cei care au avut o atitudine pasivă față de posibilitatea de a exercita în termenul legal acțiunea în anulare împotriva aceluși act administrativ, potrivit dispozițiilor legale în vigoare la acea dată.

Efectele admiterii excepției de nelegalitate sunt aceleași cu efectele acțiunii în anulare, ceea ce, în condițiile mai sus arătate, contravine principiilor constituționale referitoare la neretroactivitatea legii civile și prioritatea aplicării reglementărilor internaționale, sub aspectul încălcării art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul la un proces echitabil.

De asemenea, această ipoteză contravine și practicii constante a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauze de tip *Brumărescu*), a Curții de Justiție a Comunităților Europene de la Luxemburg (cauzele C-216/82 — hotărârea din 27 septembrie 1983; C-188/92 — hotărârea din 9 martie 1994; C-241/95 — hotărârea din 30 ianuarie 2007 ș.a.), precum și principiilor statuate prin Codul buneii administrații, adoptat prin Recomandarea CM/REC din 20 iunie 2007 a Consiliului de Miniștri al Uniunii Europene (anterior adoptării Legii nr. 262/2007). Acest din urmă act juridic european prevede expres că administrațiile publice nu pot lua măsuri retroactive, în afara excepțiilor legal justificate, și nu pot aduce atingere drepturilor câștigate și situațiilor juridice legal constituite decât în împrejurări urgente de interes public.

Curtea Europeană de la Strasbourg a statuat constant în practica sa că, „prin neimpunerea unui termen înăuntrul căruia să poată fi exercitată acțiunea în anularea unui act, se încalcă principiul securității raporturilor juridice”.

Instanța europeană de la Luxemburg a statuat același principiu, reținând, în ceea ce privește posibilitatea de invocare a excepției de nelegalitate cu privire la actele instituțiilor comunitare, că, atunci când partea îndreptățită să formuleze o acțiune în anulare împotriva unui act comunitar depășește termenul-limită pentru introducerea acestei acțiuni, trebuie să accepte faptul că i se va opune caracterul definitiv al actului respectiv și nu va mai putea solicita în instanță controlul de legalitate al aceluși act, nici chiar pe calea incidentală a excepției de nelegalitate.

În concluzie, se susține că dispozițiile de lege criticate, care permit fără limită în timp controlul de legalitate a unui act administrativ unilateral cu caracter individual emis anterior intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004 și după împlinirea termenului în care partea ar putea exercita acțiunea în anulare (cum este și cazul litigiului dedus judecății în curs de soluționare), pot genera „un climat general de incertitudine și nesiguranță juridică”.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului

Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

Guvernul, prin punctele de vedere transmise în dosarele nr. 1.726D/2007 și nr. 1.730D/2007, consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Precizează că textele de lege criticate constituie norme procedurale, care sunt de imediată aplicare. Arată că „instituirea posibilității examinării nelegalității unui act administrativ individual în raport cu actul normativ în temeiul căruia a fost edictat apare ca o consacrare a dreptului de acces la justiție, imposibilitatea contestării unui astfel de act — care nu este supus controlului de neconstituționalitate — constituind un obstacol în calea exercitării efective a dreptului de acces la un tribunal”. În plus, precizează că „sunt asigurate premisele respectării rezonabilității duratei procesului”, întrucât excepția de nelegalitate se judecă cu celeritate.

Avocatul Poporului consideră că prevederile art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. II alin. (2) și art. III din Legea nr. 262/2007 sunt neconstituționale.

Acestea încalcă principiul neretroactivității legii, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție, prin aceea că actele administrative individuale pot fi atacate oricând, indiferent de data emiterii lor și fără limită în timp, pe calea excepției de nelegalitate; prin admiterea excepției se produc efecte similare, ca întindere și conținut, cu anularea actului respectiv, ceea ce periclitează securitatea raporturilor juridice. Principiul securității actelor juridice presupune dreptul persoanelor de a nu fi surprinse de către autoritățile statului prin măsuri discreționare și abuzive îmbrăcate în forme juridice. Totodată, invocarea excepției de nelegalitate și împotriva actelor administrative unilaterale emise anterior intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004, în forma sa inițială, presupune aplicarea retroactivă a prevederilor acestei legi în cazul unui raport juridic care s-a născut sub imperiul unei reglementări anterioare. Prevederile legale criticate aduc atingere însăși substanței dreptului la un proces echitabil, prin neimpunerea unui termen înăuntrul căruia să poată fi exercitată acțiunea în anulare a unui act.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului și dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004, modificate prin art. I pct. 5 din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 30 iulie 2007. De asemenea, obiectul excepției îl formează și prevederile art. II alin. (2) și ale art. III din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004. Textele de lege criticate au următoarea redactare:

— Art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004: „(1) *Legalitatea unui act administrativ unilateral cu caracter individual, indiferent de data emiterii acestuia, poate fi cercetată oricând în cadrul unui proces, pe cale de excepție, din*

oficiu sau la cererea părții interesate. În acest caz, instanța, constatând că de actul administrativ depinde soluționarea litigiului pe fond, sesizează, prin încheiere motivată, instanța de contencios administrativ competentă și suspendă cauza. Încheierea de sesizare a instanței de contencios administrativ nu este supusă niciunei căi de atac, iar încheierea prin care se respinge cererea de sesizare poate fi atacată odată cu fondul. Suspendarea cauzei nu se dispune în ipoteza în care instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de nelegalitate este instanța de contencios administrativ competentă să o soluționeze.

(2) Instanța de contencios administrativ se pronunță, după procedura de urgență, în ședință publică, cu citarea părților și a emitentului. În cazul în care excepția de nelegalitate vizează un act administrativ unilateral emis anterior intrării în vigoare a prezentei legi, cauzele de nelegalitate urmează a fi analizate prin raportare la dispozițiile legale în vigoare la momentul emiterii actului administrativ.”

— Art. II alin. (2) și art. III din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004: „(2) Dispozițiile referitoare la excepția de nelegalitate și la garanțiile procesuale prevăzute de Legea nr. 554/2004, cu modificările ulterioare, se aplică și cauzelor aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a prezentei legi. Excepția de nelegalitate poate fi invocată și pentru actele administrative unilaterale emise anterior intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004, în forma sa inițială, cauzele de nelegalitate urmând a fi analizate prin raportare la dispozițiile legale în vigoare la momentul emiterii actului administrativ.

„Art. III. — Hotărârile judecătorești pronunțate în baza Legii nr. 554/2004, rămase definitive și irevocabile fără soluționarea pe fond a excepției de nelegalitate, care a fost respinsă ca inadmisibilă, pot forma obiectul unei cereri de revizuire, care se poate introduce în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi.”

Textele constituționale invocate sunt cele ale art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii și ale art. 20 alin. (2) care consacră principiul priorității tratatelor privitoare la drepturile omului, la care România este parte, cu referire la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul la un proces echitabil, sub aspectul principiului securității raporturilor juridice și al dreptului la justiție. De asemenea, au fost invocate și prevederile art. 6 din Codul bunei administrații, aprobat prin Recomandarea CM/REC din 20 iunie 2007 a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei (și nu al Uniunii Europene), care prevăd expres că administrațiile publice nu pot lua măsuri retroactive, în afara excepțiilor legal justificate, și nu pot aduce atingere drepturilor câștigate și situațiilor juridice legal constituite decât în împrejurări urgente de interes public.

Analizând excepția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională constată că aceasta este neîntemeiată și urmează să o respingă, pentru următoarele considerente:

Excepția de nelegalitate, instituită prin art. 4 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, constituie un mijloc procedural prin care partea interesată poate contesta legalitatea unui act administrativ unilateral cu caracter individual de care partea adversă înțelege să se prevaleze pentru a-și demonstra pretențiile sau pentru a-și apăra ori valorifica un drept.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că, prin promovarea unei excepții de nelegalitate, oricând, fără limită în timp și indiferent de data emiterii actului administrativ, este afectată stabilitatea raporturilor juridice. Aceasta deoarece poate fi desființat chiar și un act administrativ care a generat un raport juridic ale cărui efecte s-au produs și, eventual, s-au consumat, sub imperiul reglementărilor anterioare Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004.

Cu privire la această susținere, Curtea reține că principiul stabilității raporturilor juridice, deși nu este în mod expres consacrat de Constituția României, se deduce atât din prevederile art. 1 alin. (3), potrivit cărora România este stat de drept, democratic și social, cât și din preambulul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa.

Acest principiu al stabilității raporturilor juridice nu poate implica, însă, promovarea unui drept prin intermediul unei ilegalități. Obținerea sau apărarea unui drept ori protejarea unui interes, chiar legitim, nu se poate fonda pe un act a cărui legalitate este îndoielnică și care nu ar putea fi dovedită altfel decât prin ridicarea excepției de nelegalitate. Contestarea pe cale incidentală a legalității, indiferent de data la care a fost emis actul administrativ, se justifică prin necesitatea exercitării unui control de legalitate fără de care soluția pronunțată de instanță riscă să fie fondată pe un act ilegal. Or, astfel ar fi zdruncinat însuși fundamentul statului de drept, căci ar fi posibil ca instanța de judecată să pronunțe, în numele legii, o hotărâre bazată pe un act încheiat cu încălcarea legii. Din această perspectivă, posibilitatea contestării legalității unui act administrativ unilateral cu caracter individual pe cale de excepție apare ca o modalitate de contracarare a efectelor principiului potrivit căruia *fraus omnia corrumpit*. Acesta este motivul pentru care nici nu a fost limitat în timp dreptul de a ridica o asemenea excepție.

De altfel, ideea pe care se întemeiază instituția excepției de nelegalitate se numără printre acele constante ale dreptului care au disciplinat gândirea juridică a sistemului de drept romano-germanic și care a fost consacrată prin maxima *quae temporalia sunt ad agendum perpetua sunt ad excipiendum*, a cărei semnificație este că cele ce sunt vremelnice pentru o acțiune juridică sunt permanente pentru constituirea excepției.

Tot cu referire la necesitatea asigurării stabilității raporturilor juridice, Curtea constată că atât prevederile art. 4 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cât și cele ale art. II alin. (2) și art. III din Legea nr. 262/2007 nu au caracter retroactiv, întrucât, deși excepția de nelegalitate poate fi invocată și în ceea ce privește actele administrative emise anterior intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004, totuși, legalitatea acestora se examinează în funcție de condițiile de validitate prevăzute de reglementările cuprinse în actele normative care erau în vigoare la momentul emiterii actului contestat, iar nu prin raportare la Legea nr. 554/2004. În plus, textele de lege criticate conțin norme de procedură care sunt de imediată aplicare, fără a se putea reține, așadar, pretinsul caracter retroactiv.

Curtea constată că interesul contestării legalității unui act administrativ unilateral cu caracter individual poate apărea în cadrul unei multitudini de litigii ale căror obiecte să aparțină unor materii diverse. De aceea, în practică este foarte posibil ca necesitatea examinării legalității unui asemenea act să se impună și după împlinirea termenului de exercitare a acțiunii în anularea actului. Din acest motiv, excepția de nelegalitate se constituie într-un mijloc eficient de apărare, justificat de însăși exigențele unui proces echitabil. Cum în materia contenciosului administrativ celeritatea este esențială, termenele de soluționare ale excepției de nelegalitate nu pot fi decât foarte scurte, așa că nu se poate reproșa derularea exagerată în timp a procesului, cu consecința încălcării principiului soluționării cauzelor într-un termen rezonabil, prevăzut la art. 21 alin. (3) din Constituție.

În plus, textul de lege criticat este în acord și cu dispozițiile art. 126 alin. (6) din Legea fundamentală, care garantează controlul actelor administrative pe calea contenciosului administrativ, întrucât prin intermediul excepției de nelegalitate chiar acest lucru se realizează în concret, prin extinderea posibilității controlului și asupra actelor a căror legalitate nu a fost contestată pe cale principală.

În ceea ce privește jurisprudența în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauzele de tip *Brumărescu*) și a Curții de Justiție a Comunităților Europene, invocată, Curtea constată că aceasta nu este pertinentă în cauză. Excepția de nelegalitate privește un act administrativ unilateral cu caracter individual, emis cu încălcarea dispozițiilor imperative sau dispozitive ale legii, și nu o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, constitutivă de drepturi. Principiul securității juridice este periclitat în situația repunerii în discuție a unor raporturi juridice bazate pe acte juridice legale sau pe hotărâri judecătorești emise în numele legii, și nu atunci când este revizuit un act administrativ unilateral cu caracter individual emis contra legii. Prin urmare, procedura invocării excepției de nelegalitate nu este contrară, ci vine chiar în ideea restabilirii echității, justiției și legalității ce trebuie să stea la temelia tuturor

raporturilor juridice dintr-un stat de drept, iar un astfel de mijloc procedural nu poate fi contrar exigențelor impuse de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul la un proces echitabil, sub aspectul principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la justiție.

Totodată, Curtea constată că art. 6 din Codul bunei administrații, aprobat prin Recomandarea CM/REC din 20 iunie 2007 a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei, invocată, prin raportare la art. 20 alin. (1) din Constituție, de instanțele de judecată în motivarea excepției, nu este incident în cauză. Acesta este un act juridic european cu caracter de recomandare, care nu se încadrează în categoria pactelor și tratatelor privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. II alin. (2) și art. III din Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, excepție ridicată, din oficiu, de Curtea de Apel Brașov — Secția de contencios administrativ și fiscal în dosarele nr. 214/F/CA/2006 și nr. 1.347/64/2007, de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal, din oficiu, în Dosarul său nr. 8.683/1/2007 și, din oficiu, împreună cu Societatea Comercială „Zed Invest” — S.R.L. din Arad, în Dosarul nr. 10.314/55/2006 al aceleiași instanțe și de Curtea de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal, din oficiu, în Dosarul nr. 1.468/57/2007.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 10 aprilie 2008.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Claudia-Margareta Krupenschi

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 438
din 15 aprilie 2008

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 alin. 1 lit. a) teza întâi din Codul penal și art. 378 alin. 1¹ din Codul de procedură penală

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Augustin Zegrean	— judecător
Marinela Mincă	— procuror
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 alin. 1 lit. a) teza întâi din Codul penal și art. 378 alin. 1¹ din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Panaite Gologan în Dosarul nr. 209/44/2007 al Curții de Apel

Galați — Secția penală, de Costică Pălimar în Dosarul nr. 5.750/121/2007 al Tribunalului Galați — Secția penală, de Dumitru Gîrleanu în Dosarul nr. 4.200/121/2006 al Curții de Apel Galați — Secția penală, de Aurel Buga și Constantin Cristinel Dascălu în Dosarul nr. 65/121/2005 al Curții de Apel Galați — Secția penală și de Gheorghe (Mihai) Gheorghită în Dosarul nr. 3.875/121/2006 al Tribunalului Galați — Secția penală.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea, având în vedere că excepțiile de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 25D/2008, nr. 73D/2008, nr. 244D/2008, nr. 294D/2008 și nr. 346D/2008 au conținut identic, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere dispozițiile art. 164 din Codul de procedură civilă, nu se opune conexării dosarelor.

Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 73D/2008, nr. 244D/2008, nr. 294D/2008 și nr. 346D/2008 la Dosarul nr. 25D/2008, care este primul înregistrat.

Cauza se află în stare de judecată.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 378 alin. 11 din Codul de procedură penală ca neîntemeiată. În ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 alin. 1 lit. a) teza întâi din Codul penal, arată că aceasta este întemeiată, deoarece prin aplicabilitatea *ope legis* a unei pedepse complementare, în speță aceea a interzicerii dreptului de a alege, se încalcă principiului proporționalității, cu consecința imediată a lezării dispozițiilor constituționale ale art. 53 referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin încheierile din 12 decembrie 2007, 14 decembrie 2007, 21 ianuarie 2008, 8 februarie 2008 și 18 decembrie 2007, pronunțate în dosarele nr. 209/44/2007, nr. 5.750/121/2007, nr. 4.200/121/2006, nr. 65/121/2005 și nr. 3.875/121/2006, **Curtea de Apel Galați — Secția penală și Tribunalul Galați — Secția penală au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 64 alin. 1 lit. a) teza întâi din Codul penal și art. 378 alin. 11 din Codul de procedură penală** (aceste din urmă dispoziții fiind ridicate doar prin Încheierea din 8 februarie 2008, pronunțată în Dosarul nr. 65/121/2005 de Curtea de Apel Galați — Secția penală).

Excepția a fost ridicată, în dosarele de mai sus, de Panaite Gologan, Costică Pălimar, Dumitru Gîrleanu, Aurel Buga, Constantin Cristinel Dascălu și Gheorghe (Mihai) Gheorghiu.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii acesteia susțin că prevederile din Codul penal încalcă dispozițiile constituționale ale art. 53 referitoare la *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*, deoarece interzicerea dreptului de a alege se transpune într-o măsură disproporționată față de situația care a determinat-o și nu este necesară într-o societate democratică, unde toți cetățenii cu drept de vot trebuie să își exercite această posibilitate chiar dacă au fost condamnați.

De asemenea, dispozițiile din Codul de procedură penală contravin prevederilor constituționale ale art. 16 referitoare la *Egalitatea în drepturi* și ale art. 21 alin. (1)—(3) referitoare la liberul acces la justiție și la dreptul la un proces echitabil, deoarece inculpatul care a fost condamnat la instanța de fond nu mai beneficiază de dreptul de a fi ascultat în fața instanței de apel. Or, toți inculpații trebuie să beneficieze în cursul procesului penal de același tratament, legea neputând să îngreueze drepturile în mod discreționar.

Curtea de Apel Galați — Secția penală opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Tribunalul Galați — Secția penală opinează că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, deoarece la nivelul dreptului penal principiul proporționalității își găsește expresia specifică în principiul individualizării sancțiunilor, potrivit căruia stabilirea și aplicarea unei sancțiuni trebuie să reflecte atât în

mod abstract, cât și concret gravitatea atingerii aduse valorii sociale ocrotite prin norma de drept penal. Ca atare, în reglementarea actuală, în cadrul pedepsei accesorii, există, pe de o parte, o individualizare automată, implicită [(art. 71 și art. 64 lit. a), b) și c)], stabilită prin voința legiuitorului, indiferent dacă fapta este săvârșită din culpă sau cu intenție, dacă pedeapsa principală este închisoarea de 15 zile sau detenția pe viață, dacă cel condamnat avea sau nu o profesie la momentul săvârșirii faptei, făcând imposibilă individualizarea judiciară și încălcându-se principiul garantat de art. 72 din Codul penal. Prin urmare, interzicerea *ope legis*, indiferent de infrațiunea pentru care se aplică pedeapsa principală și fără un control din partea instanței, a dreptului prevăzut de art. 64 alin. 1 lit. a) teza întâi din Codul penal încalcă cerința proporționalității restrângerii exercițiului unor drepturi cu situația care a determinat-o.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece stabilirea de către legiuitor a unor criterii de individualizare a pedepsei are ca scop tocmai adaptarea pedepsei la nevoile de apărare socială, în raport de asemenea situații diferite: gravitatea concretă sau abstractă a infracțiunii, pericolozitatea infractorului etc. Evident, restrângerea unor drepturi ca urmare a interzicerii exercitării lor o anumită perioadă de timp, strict limitată prin hotărârea de condamnare, nu poate fi dispusă decât cu scopul de ansamblu și finalitatea specifică a fiecărei pedepse, determinată de mecanismul ce realizează individualizarea acesteia.

De aceea, alegerea de către judecător a drepturilor ce trebuie interzise, precum și determinarea perioadei de timp în care să nu fie exercitate, ca modalitate concretă de aplicare a pedepsei complementare, constituie, alături de pedeapsa principală dispusă, mijlocul de realizare a individualizării sancțiunii penale.

De asemenea, în ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 378 alin. 11 din Codul de procedură penală, Avocatul Poporului arată că aceasta este neîntemeiată.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 64 alin. 1 lit. a) teza întâi din Codul penal, cu denumirea marginală *Interzicerea unor drepturi*, și art. 378 alin. 11 din Codul de procedură penală, cu denumirea marginală *Judecarea apelului*, care au următorul conținut:

— Art. 64 alin. 1 lit. a) teza întâi din Codul penal: „*Pedeapsa complementară a interzicerii unor drepturi constă în interzicerea unuia sau unora din următoarele drepturi:*

a) dreptul de a alege și de a fi ales în autoritățile publice sau în funcții electivă publice;”;

Art. 378 alin. 11 din Codul de procedură penală: „Cu ocazia judecării apelului, instanța este obligată să procedeze la ascultarea inculpatului prezent, potrivit dispozițiilor cuprinse în Partea specială, titlul II, capitolul II, atunci când acesta nu a fost ascultat la instanța de fond, precum și atunci când instanța de fond nu a pronunțat împotriva inculpatului o hotărâre de condamnare.”

1. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 64 din Codul penal au mai fost supuse controlului instanței de contencios constituțional prin raportare la aceleași prevederi. Astfel, prin Decizia nr. 184 din 14 iunie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 509 din 28 august 2001, Curtea Constituțională a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 pentru considerentele acolo arătate, care își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

Distinct de acestea, Curtea mai constată că, dincolo de posibilitatea oferită de Constituția României prin art. 36 alin. (2) de a priva de dreptul de vot persoanele condamnate prin hotărâre judecătorească definitivă și prin art. 3 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, lasă statelor libertatea unei asemenea reglementări restrictive. Astfel, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că suspendarea temporară a exercițiului dreptului de vot pentru o persoană cu privire la care există indicii de apartenență la o organizație mafiotă urmărește un scop legitim. De asemenea, în Cauza *Xc/Allemagne*, 4 ianuarie 1960, o persoană a invocat faptul că, fiind în executarea unei pedepse cu închisoarea, autoritățile statale au împiedicat-o să își exercite dreptul de vot. Instanța europeană a arătat că, în termenii art. 3 al Protocolului adițional la Convenție, părțile se angajează să organizeze alegeri libere și nu rezultă din cuprinsul său că ele recunosc oricărei persoane dreptul la alegeri libere, altfel spus, dreptul de vot al unui individ nu este garantat de art. 3, întrucât **nu este un drept subiectiv propriu**. De asemenea, restricțiile referitoare la o categorie limitată de persoane, anume cele condamnate, care sunt în executarea pedepselor privative de libertate, nu aduc atingere liberei exprimări a opiniei poporului privitoare la alegerea corpului legislativ în sensul art. 3 din Protocolul adițional.

În sfârșit, o parte dintre criticile autorilor excepției privitoare la dispozițiile din Codul penal vizează și modalitatea de aplicare, fapt ce nu constituie o problemă de constituționalitate, ci un aspect asupra căruia decide instanța de judecată investită cu soluționarea litigiului. De altfel, eventualele probleme legate de aceste nemulțumiri au fost dezlegate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiile Unite, prin Decizia nr. LXXIV (74), când, admitând recursul în interesul legii, a statuat că dispozițiile art. 71 din Codul penal referitoare la conținutul și modul de executare a pedepsei accesorii se interpretează în sensul că interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza I-c) din Codul penal nu se va face automat, prin efectul legii, ci se va supune aprecierii instanței, în funcție de criteriile stabilite în art. 71 alin. 3 din Codul penal.

2. În ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 378 alin. 11 din Codul de procedură penală este de observat că textul instituie obligativitatea pentru instanța investită cu judecarea apelului de a audia inculpatul prezent în două situații, și anume atunci când acesta nu a fost ascultat la instanța de fond, precum și atunci când inculpatul a fost achitat de instanța de fond. Prin urmare, textul nu instituie, cum greșit susține autorul excepției, imposibilitatea ascultării inculpatului, deoarece, potrivit art. 378 alin. 1 din Codul de procedură penală, instanța verifică hotărârea atacată nu numai pe baza materialului existent, ci și a oricăror probe noi administrate în fața sa, printre acestea regăsindu-se și declarația inculpatului. Dimpotrivă, prevederile legale criticate satisfac pe deplin exigențele constituționale referitoare la dreptul la un proces echitabil și nici nu se aplică discriminatoriu, deoarece toți inculpații aflați în cel puțin una dintre cele două situații juridice circumscrise de text beneficiază de același tratament, neputând fi pus semnul egalității între inculpații neaudiați sau achitați de instanța de fond, pe de o parte, și cei audiați sau condamnați de prima instanță, pe de altă parte. În plus, potrivit art. 371 alin. 2 din Codul de procedură penală, în cadrul limitelor sale referitoare la efectele devolutiv și extensiv guvernate de principiul *non reformatio in pejus*, instanța de apel este obligată să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, asigurând astfel părților suficiente garanții procesuale în deplin acord cu dreptul la un proces echitabil.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 alin. 1 lit. a) teza întâi din Codul penal și art. 378 alin. 11 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Panaite Gologan în Dosarul nr. 209/44/2007 al Curții de Apel Galați — Secția penală, de Costică Pălimar în Dosarul nr. 5.750/121/2007 al Tribunalului Galați — Secția penală, de Dumitru Gîrleanu în Dosarul nr. 4.200/121/2006 al Curții de Apel Galați — Secția penală, de Aurel Buga și Constantin Cristinel Dascălu în Dosarul nr. 65/121/2005 al Curții de Apel Galați — Secția penală și de Gheorghe (Mihai) Gheorghită în Dosarul nr. 3.875/121/2006 al Tribunalului Galați — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 15 aprilie 2008.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 439

din 15 aprilie 2008

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 63 din Legea nr. 122/2006
privind azilul în România

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Augustin Zegrean	— judecător
Simona Ricu	— procuror
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 63 din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, excepție ridicată de Muhammad Kamil Khudeir Al Mayali în Dosarul nr. 7.717/302/2007 al Judecătoriei Sectorului 5 București.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită. Se prezintă interpretul de limbă arabă, desemnat în cauză spre a asigura traducerea, domnul Dalati Bassam.

Magistratul-asistent informează Curtea asupra faptului că partea Oficiul Român pentru Imigrări a transmis la dosar punctul său de vedere asupra excepției de neconstituționalitate, solicitând, în final, respingerea acesteia ca neîntemeiată.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 63 din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, arătând că acestea nu încalcă prevederile constituționale invocate. Precizează, în sensul criticilor de neconstituționalitate formulate, că procedura audierii nu este interzisă de textul de lege, dar nici obligatorie, ea depinzând de probatoriul administrat în cauza dedusă judecătii.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 19 noiembrie 2007, pronunțată în Dosarul nr. 7.717/302/2007, **Judecătoria Sectorului 5 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 63 din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România.**

Excepția a fost ridicată de Muhammad Kamil Khudeir Al Mayali într-o cauză civilă având ca obiect soluționarea unei plângeri împotriva hotărârii Oficiului Român pentru Imigrări de respingere a cererii de acordare a statutului de refugiat și pentru acordarea unei forme de protecție subsidiară.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că textul de lege criticat contravine dreptului la apărare, drept absolut garantat de Constituție, Convenția privind statutul refugiaților, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și Declarația Universală a Drepturilor Omului, deoarece lasă la libera apreciere a judecătorului cauzei posibilitatea și oportunitatea audierii

solicitantului de azil. Or, în materia acordării protecției umanitare și a drepturilor refugiaților, principiile speciale cum sunt credibilitatea și prezumția de bună-credință joacă un rol esențial. Audierea străinului în cadrul procedurilor judecătorești oferă instanței posibilitatea de a cerceta în mod direct și nemijlocit întregul material probator ce contribuie la lămurirea împrejurărilor cauzei și de a-și forma astfel o opinie, deci nu exclusiv pe baza constatărilor „*ex propriis sensibus*” și a afirmațiilor unui funcționar al Oficiului Român pentru Imigrări.

Judecătoria Sectorului 5 București opinează în sensul netemeinicii excepției de neconstituționalitate. Reglementarea posibilității de a se audia solicitantul de azil numai dacă instanța de judecată consideră că audierea este utilă soluționării cauzei nu constituie o restrângere a exercițiului dreptului la apărare, legiuitorul putând impune anumite condiții pentru exercitarea acestui drept.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului consideră că dispozițiile art. 63 din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România sunt constituționale, acestea nefiind de natură să restrângă exercitarea liberului acces la justiție sau a dreptului la apărare. Textul de lege criticat conține norme de procedură, fiind în conformitate cu art. 126 alin. (2) din Legea fundamentală, și prevede reguli speciale, proprii procedurii specifice în materia azilului, și anume a soluționării plângerii formulate de solicitantul de azil împotriva hotărârii Oficiului Român pentru Imigrări de respingere a cererii.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului și dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 63 din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 428 din 18 mai 2006, cu următorul conținut:

— Art. 63. — Audierea: „*Instanța poate dispune audierea solicitantului de azil atunci când apreciază că aceasta este utilă soluționării cauzei.*”

Autorul excepției consideră că prin dispozițiile legale criticate sunt încălcate, în ordinea invocării lor, prevederile art. 24 alin. (1) care garantează dreptul la apărare, art. 53 — *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*, art. 16 alin. (1) și (2) din Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951, ratificată de România prin Legea nr. 46/1991, privind dreptul de a sta în justiție, art. 18 alin. (2) din Constituție privind dreptul de azil care se acordă și se retrage în condițiile legii, cu respectarea tratatelor și a convențiilor la care România este parte, precum și art. 11 alin. (1), art. 20 alin. (2) din Legea fundamentală, cu referire la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul la un proces echitabil, și Declarația Universală a Drepturilor Omului, fără a preciza un text anume al acesteia.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

Autorul excepției apreciază că neconstituționalitatea art. 63 din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România constă în caracterul dispozitiv al normelor legale criticate, în sensul că acestea nu impun instanței de judecată obligația audierii solicitantului de azil, ci o lasă la libera apreciere a judecătorului, care dispune în funcție de utilitatea acestui mijloc de probă pentru soluționarea cauzei. Sunt restrânse, în opinia autorului excepției, exercitarea dreptului la apărare, a dreptului la un proces echitabil și a dreptului de a sta în justiție, consacrate prin art. 24 alin. (1) din Constituție, art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 16 pct. 1 și 2 din Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951, la care România a aderat prin Legea nr. 46/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 17 iulie 1991.

Analizând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta nu este întemeiată.

Procedura acordării unei forme de protecție umanitară, reglementată de Legea nr. 122/2006, are un caracter special, derogatoriu de la normele de drept comun. Acordarea unei forme de protecție umanitară se realizează în două etape: prima, cea administrativă, desfășurată în fața autorității specializate — Oficiul Român pentru Imigrări —, în cadrul căreia are loc interviuarea solicitantului și analizarea motivelor invocate, în urma cărora autoritatea dispune în sensul admiterii sau respingerii cererii, și a doua etapă, cea judecătorească, declanșată prin plângerea solicitantului împotriva deciziei

autorității competente. Etapa judecătorească este guvernată de principiile celerității și confidențialității, având în vedere natura cauzelor ce urmează a fi soluționate. Astfel de cauze se judecă, potrivit art. 62 din lege, „cu precădere față de celelalte cauze civile”, în cadrul unor termene procedurale scurte, imperativ fixate de lege, „dezbaterile au loc în ședință secretă”, astfel cum prevede art. 58 alin. (1), iar exercitarea drepturilor procedurale „se face numai personal sau prin asistența unui apărător” (art. 59).

Examinând prevederile legale ce reglementează procedura acordării unei forme de protecție umanitară, Curtea nu poate reține pretinsa încălcare a dreptului la apărare, a liberului acces la justiție sau a dreptului la un proces echitabil. Dreptul de a sta în fața instanței, prevăzut și de art. 16 pct. 1 și 2 din Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951, este asigurat prin însăși reglementarea etapei judecătorești succesive celei administrative, precum și prin instituirea căii de atac a recursului împotriva hotărârii judecătorești. În cadrul etapei judecătorești, solicitantul beneficiază de toate drepturile și garanțiile procedurale specifice unui proces echitabil, drepturi pe care le exercită „numai personal sau prin asistența unui apărător”. Instanța soluționează cauza pe baza susținerilor cuprinse în plângerea solicitantului-reclamant, a celor arătate de intimat în întâmpinare, a afirmațiilor martorilor, dacă este cazul, și, în măsura în care este utilă cauzei, a audierii solicitantului.

Prin urmare, audierea solicitantului, care a constituit elementul principal al etapei administrative, desfășurate în fața autorității competente, specializate în materia acordării azilului, este reluată în fața instanței doar dacă aceasta apreciază că este de natură a aduce noi lămuriri asupra cauzei, în cadrul controlului judecătorec. Legea nu interzice audierea străinului, dar nici nu o impune ca obligatorie, depinzând de probatoriul administrat în cauză, în funcție de circumstanțele specifice acesteia. Totodată, este de remarcat că utilitatea reprezintă un criteriu pentru admisibilitatea probei în fața instanței. Nu în ultimul rând, ar fi contrar principiului celerității, predominant în materie, ca în fața instanței de judecată să fie în mod obligatoriu reluată audierea solicitantului de azil, fără a fi apreciată în concret utilitatea ei, întrucât ar putea să nu aducă informații noi, suplimentare față de cele înregistrate în faza administrativă a procedurii acordării azilului, singurul efect fiind, în acest caz, doar tergiversarea soluționării cauzei.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 63 din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, excepție ridicată de Muhammad Kamil Khudeir Al Mayali în Dosarul nr. 7.717/302/2007 al Judecătoriei Sectorului 5 București.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 15 aprilie 2008.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Claudia-Margareta Krupenschi

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 449

din 15 aprilie 2008

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 48 alin. (2) și (3)
din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv
în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Augustin Zegrean	— judecător
Simona Ricu	— procuror
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 48 alin. (2) și (3) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, excepție ridicată de Ovidiu Savu, Victoria Savu și Daniel Savu în Dosarul nr. 13.634/299/2007 al Judecătoriei Sectorului 1 București.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza este în stare de judecată.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a determina o reconsiderare a jurisprudenței Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 29 ianuarie 2008, pronunțată în Dosarul nr. 13.634/299/2007, **Judecătoria Sectorului 1 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 48 alin. (2) și (3) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989.** Excepția a fost ridicată de Ovidiu Savu, Victoria Savu și Daniel Savu în cadrul cererii reconvenționale formulate, în temeiul art. 48 alin. (2) și (3) din Legea nr. 10/2001, în procedura de soluționare a unei acțiuni în evacuare.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin că prevederile criticate sunt neconstituționale, fiind contrare art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, deoarece se creează un tratament discriminatoriu între chiriașii care au cumpărat un imobil preluat fără titlu și cei care au cumpărat un imobil intrat în patrimoniul statului cu titlu valabil. Consideră, de asemenea, că exercitarea dreptului de recuperare a sporului de valoare adus imobilului este restrânsă de prevederile criticate, întrucât chiriașii sunt nevoiți să se îndrepte împotriva statului sau fostei unități de stat deținătoare, care au posibilități limitate de despăgubire.

Judecătoria Sectorului 1 București apreciază că prevederile art. 48 alin. (2) și (3) din Legea nr. 10/2001 nu creează un tratament juridic discriminatoriu și nu îngrădesc, în mod nejustificat, exercițiul unor drepturi sau libertăți.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor

două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului consideră că prevederile de lege criticate sunt constituționale. În acest sens, arată că acestea nu conțin norme contrare principiului egalității în drepturi a cetățenilor, deoarece se aplică uniform tuturor subiecților de drept aflate în ipoteza normei legale, fără privilegii și fără discriminări pe criterii arbitrare. Referitor la critica de neconstituționalitate a art. 48 alin. (2) și (3) din Legea nr. 10/2001 față de art. 53 alin. (1) din Legea fundamentală, constată că textele de lege criticate nu se referă la restrângerea exercițiului sau la suprimarea unor drepturi.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 48 alin. (2) și (3) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, republicată în urma adoptării Legii nr. 247/2005, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 798 din 2 septembrie 2005, având următorul cuprins:

„(2) În cazul în care imobilul care se restituie a fost preluat cu titlu valabil, obligația de despăgubire prevăzută la alin. (1) revine persoanei îndreptățite.

(3) În cazul în care imobilul care se restituie a fost preluat fără titlu valabil, obligația de despăgubire revine statului sau unității deținătoare.”

Autorii excepției invocă încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi și ale art. 53 referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că art. 48 din Legea nr. 10/2001 conține dispoziții în legătură cu dreptul la despăgubire al chiriașilor pentru sporul de valoare adus imobilelor cu destinația de locuință restituite în natură, precum și cu privire la sarcina suportării acestor despăgubiri, având în vedere situația juridică a imobilului restituit. Critica de neconstituționalitate vizează prevederile alin. (2) și (3) ale art. 48 din Legea nr. 10/2001.

Curtea constată că prevederile legale criticate au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la dispozițiile constituționale cuprinse în art. 16 alin. (1) și (2) din

Legea fundamentală. Astfel, atât prin Decizia nr. 269 din 22 martie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 308 din 9 mai 2007, cât și prin Decizia nr. 921 din 14 decembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 50 din 23 ianuarie 2007, Curtea a reținut, făcând referire la jurisprudența sa, că este justificată opțiunea legiuitorului de a institui destinații diferite ai obligației de despăgubire, în funcție de situația juridică distinctă a imobilelor ce se restituie, respectiv de împrejurarea preluării imobilului cu sau fără titlu.

Sub acest aspect, Curtea Constituțională a reținut în mod constant că principiul constituțional al egalității în drepturi nu are semnificația unei uniformități de tratament juridic, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite, tratamentul nu poate fi decât diferit.

Cele statuate în deciziile menționate își mențin valabilitatea și în prezenta cauză, neintervenind elemente noi, de natură a determina o reconsiderare a jurisprudenței Curții Constituționale.

Totodată, Curtea reține că prevederile criticate nu contravin art. 53 din Constituție, întrucât nu se referă la restrângerea exercițiului unor drepturi sau la suprimarea acestora.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 48 alin. (2) și (3) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, excepție ridicată de Ovidiu Savu, Victoria Savu și Daniel Savu în Dosarul nr. 13.634/299/2007 al Judecătoria Sectorului 1 București.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 15 aprilie 2008.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

**privind numirea domnului Györke Zoltán
în funcția publică de subprefect al județului Cluj**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 19 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Domnul Györke Zoltán se numește în funcția publică de subprefect al județului Cluj.

PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:
Ministrul internelor
și reformei administrative,
Cristian David

București, 7 mai 2008.
Nr. 460.

GUVERNUL ROMÂNIEI**HOTĂRÂRE**
privind exercitarea, cu caracter temporar,
a funcției publice de subprefect al județului Mehedinți
de către domnul Tuțu Dumitru Octavian

Având în vedere prevederile art. 43 din Hotărârea Guvernului nr. 341/2007 privind intrarea în categoria înalților funcționari publici, managementul carierei și mobilitatea înalților funcționari publici, ale art. 43 din Ordonanța Guvernului nr. 6/2007 privind unele măsuri de reglementare a drepturilor salariale și a altor drepturi ale funcționarilor publici până la intrarea în vigoare a legii privind sistemul unitar de salarizare și alte drepturi ale funcționarilor publici, precum și creșterile salariale care se acordă funcționarilor publici în anul 2007, aprobată cu modificări prin Legea nr. 232/2007, cu modificările ulterioare, precum și ale art. 89 și 92 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 19 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Domnul Tuțu Dumitru Octavian exercită, cu caracter temporar, funcția publică de subprefect al județului Mehedinți, până la organizarea concursului în vederea ocupării definitive a postului.

PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:
Ministrul internelor
și reformei administrative,
Cristian David

București, 7 mai 2008.
Nr. 461.

GUVERNUL ROMÂNIEI**HOTĂRÂRE**
privind suspendarea, la cerere,
din funcția publică de subprefect al județului Prahova

Având în vedere prevederile art. 95 alin. (2) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată,
în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Domnul Ioniță Mircea se suspendă, la cerere, din funcția publică de subprefect al județului Prahova pe o perioadă de un an.

PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:
Ministrul internelor
și reformei administrative,
Cristian David

București, 7 mai 2008.
Nr. 462.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE
privind încetarea exercitării funcției publice de subprefect
al județului Ialomița de către domnul Dumitru Ion

În baza prevederilor art. 19 alin. (1) lit. a) și ale art. 92 alin. (4) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Încetează exercitarea atribuțiilor funcției publice de subprefect al județului Ialomița de către domnul Dumitru Ion, ca urmare a refacerii capacității de muncă a titularului postului.

PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:
Ministrul internelor
și reformei administrative,
Cristian David

București, 7 mai 2008.
Nr. 463.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 318.51.29/150, fax 318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul de vânzări și informare, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, fax 410.77.36 și 410.47.23

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 280861

